

Kuća2

Od ideje do realizacije

**Projekt solarne niskoenergetske kuće
sa elementima pasivne arhitekture**

**Osmislili,
projektirali i
grade:**

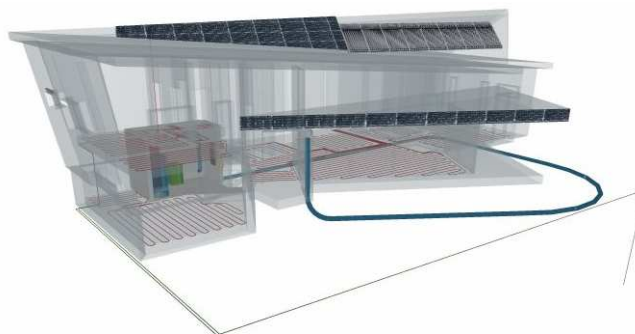
Emanuela Grđan
dipl. ing. arh.
Marko Grđan
dipl. ing. stroj.

Cilj projekta

Cilj ovog projekta je pokazati 'običnom čovjeku', budućem investitoru, kako se uz današnje znanje i dostupnu tehniku u Hrvatskoj može izgraditi obiteljska kuća koja ima troškove održavanja manjeg prosječnog stana uz veći komfor življenja.

Nakon završetka izgradnje i samog useljenja, početak će se pratiti potrošnja pojedinih energenata te utjecaji pojedinih komponenata kuće u ukupnoj potrošnji.

"Učinkovito korištenje energije i korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) u interesu je Republike Hrvatske."

Osnovni pojmovi

Obnovljivi izvori energije (OIE)

Izvori energije koji su sačuvani u prirodi i obnavljaju se u cijelosti ili djelomično; Sunčeva energija, energija vjetra, vodotoka, geotermalna energija, biomasa, bioplín, energija morskih mijena i morskih valova.

Niskoenergetska kuća (NEK)

Građevina sa visokoučinkovitim sustavima grijanja, hlađenja i ventilacije te minimalnim gubicima topline zbog povećane debljine toplinske izolacije. Godišnja potrošnja toplinske energije je manja od 40 kWh/m²god.

Pasivna kuća

Građevina bez aktivnog sustava za zagrijavanje konvencionalnim izvorima energije, sa sustavom ventilacije sa rekuperatorom te minimalnim gubicima energije zbog vrlo debele toplinske izolacije. Godišnja potrošnja toplinske energije je manja od 15 kWh/m²god.

	STANDARD NA KUĆA	NISKOENER G. KUĆA	PASIVNA KUĆA
GRAĐEVNI DIJELOVI	U [W/(m ² K)]		
Vanjski zidovi	0,45	0,17	0,1
Zidovi prema tlu	0,5	0,3	0,2
Podovi na tlu	0,5	0,3	0,2
Krov iznad grijanog prostora	0,3	0,15	0,1
Prozori	1,8	1,2	0,8
Godišnja potrebna toplina za grijanje po jedinici ploštine korisne površine zgrade Q _h " (kWh/m ² a)	120 - 40	40 - 15	<15

Osnovni pojmovi

Standardna kuća

Današnja gradnja (uz nepridržavanje propisa) može rezultirati godišnjom potrošnjom toplinske energije i od 100 kWh/m²god. **To u grubo znači da takva kuća, za grijanje, troši oko 10 litara loživog ulja po m²/godišnje!**

Na primjeru kuće od 200 m² to iznosi oko 2000 litara loživog ulja godišnje, ili oko 2000 m³ plina ili oko 4000 kg drvenih peleta (čemu treba još dodati i zagrijavanje PTV).

Niskoenergetska kuća (NEK)

Sa potrošnjom toplinske energije za grijanje od 40 kWh/m²god., niskoenergetska kuća će potrošiti oko 4 litre loživog ulja po m²/godišnje!

Na primjeru kuće od 200 m² to iznosi oko 800 litara loživog ulja godišnje, ili oko 800 m³ plina ili oko 1600 kg drvenih peleta (čemu treba još dodati i zagrijavanje PTV).

Pasivna kuća

Sa potrošnjom toplinske energije za grijanje od 15 kWh/m²god., pasivna će kuća potrošiti oko 1,5 litara loživog ulja po m²/godišnje!

Na primjeru kuće od 200 m² to iznosi oko 300 litara loživog ulja godišnje, ili oko 300 m³ plina ili oko 600 kg drvenih peleta (čemu treba još dodati i zagrijavanje PTV).

	STAND. KUĆA	NISKOEN. KUĆA	PASIVNA KUĆA
toplinski gubici [kWh/m ² god.]	100	40	15
primjer kuća [m ²]	200		
potrošnja ulja/god. [lit/god.]	2.000	800	300
potrošnja plina/god. [m ³ /god.]	2.000	800	300
potrošnja peleta/god. [kg/god.]	4.000	1.600	600
RAZLIKA %	100%	40%	15%

Ideja

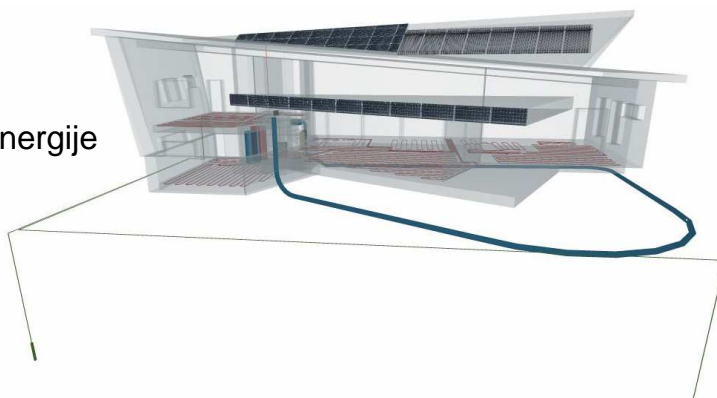
Obzirom na aktivno bavljenje energetikom i obnovljivim izvorima te idealnom spoju profesija samih investitora (arhitektica i strojar), odlučili smo izgraditi jednu reprezentativnu solarnu niskoenergetsku kuću koja će koristiti energiju Sunca na pasivne i aktivne načine.

Planiranje / zahtjevi

- Veličina i položaj gradilišta
- Veličina i oblik kuće
- Mogućnosti korištenja Sunca na pasivni način
  - Primjena elemenata niskoenergetske i pasivne gradnje
- Mogućnosti korištenja OIE na aktivan način
  - Grijanje / hlađenje / ventilacija
  - Dobivanje struje
- Upravljanje svim sustavima
  - Sustav pametne kuće
- Mjerenja dobivene i utrošene energije

Gradilište

Gradilište se nalazi u sjeverozapadnoj Hrvatskoj,
na zapadnom dijelu Varaždina

Orijentacija gradilišta: JZ – SI

Površina gradilišta: 527 m²

Priključci na gradilištu: struja, voda, kanalizacija

Lokacija:

46°18'08"

16°19'10"

Dj. Arnolda bb

Varaždin

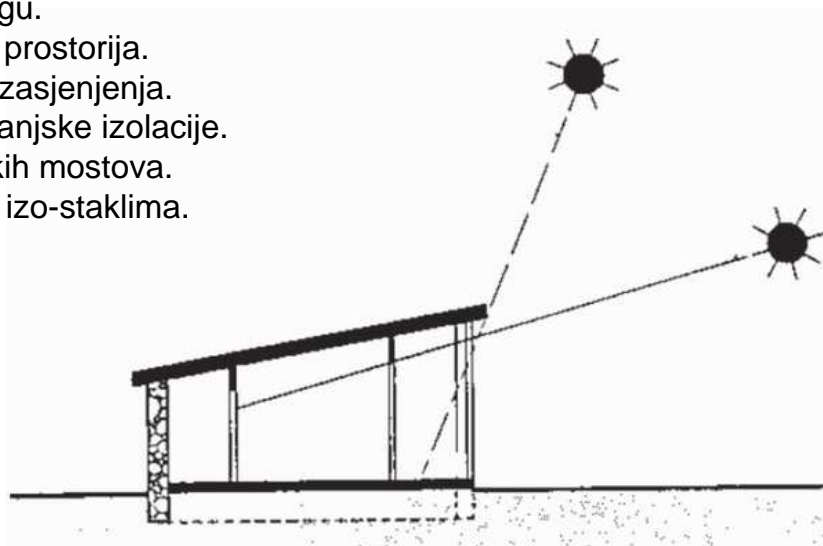
Izvor: Google Earth

KORIŠTENJE SUNCA NA PASIVNI NAČIN

- Otvorenost prema jugu.
- Raspored unutarnjih prostorija.
- Optimalno izvedena zasjenjenja.
- Optimalna debljina vanjske izolacije.
- Izbjegavanje toplinskih mostova.
- Prozori sa troslojnim izo-staklima.

Prilagodba projekta parceli

Maksimalna otvorenost kuće prema jugu (pasivna gradnja).
Sjeverna strana kuće bez ijednog otvora.

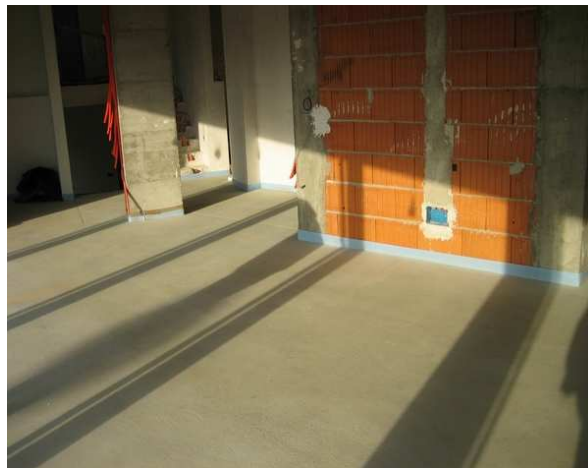
Raspored unutarnjih prostorija prati pasivnu gradnju – sve glavne prostorije otvorene prema jugu, sporedne prostorije na sjevernoj strani kuće.

Pasivna arhitektura

Izvedenim računalnim simulacijama kretanja Sunca u određena doba dana u godini, izvela se nadstrešnica dnevne sobe zbog koje 31.12. u 12h Sunce dopire sve do sjevernog zida kuće, dok 01.06. u 12h Sunce ostaje izvan kuće (princip Sokratove kuće).

Prikaz simulacije i stvarnog upada sunca 16.01.2011. u 10:33 sati

Niskoenergetska gradnja

Zidovi - cigla - 30cm
 - kamena vuna - 20cm
 Koef. prolaska topline $U=0,16 \text{ W/m}^2\text{K}$

Strop - beton - 20cm
 - kamena vuna - 25/35cm
 Koef. prolaska topline $U=0,14 \text{ W/m}^2\text{K}$

Pod – beton 12cm
 - stiropor – 15cm
 Koef. prolaska topline $U=0,25 \text{ W/m}^2\text{K}$

Opeke u donjem dijelu vanjskog zida ispunjene su perlitom kako bi se spriječili toplinski mostovi.

Kuća je masivne gradnje čime je postignuta dobra toplinska stabilnost što znači da se kuća ljeti ne pregrijava, a zimi ne ohladi.

	STANDARD KUĆA	NISKOEN. KUĆA	KUĆA2	PASIVNA KUĆA
GRAĐEVNI DIJELOVI	U [W/(m²K)]			
Vanjski zidovi	0,45	0,17	0,16	0,1
Zidovi prema tlu	0,5	0,3	0,24	0,2
Podovi na tlu	0,5	0,3	0,25	0,2
Krov iznad grijanog prostora	0,3	0,15	0,14	0,1

Niskoenergetska gradnja

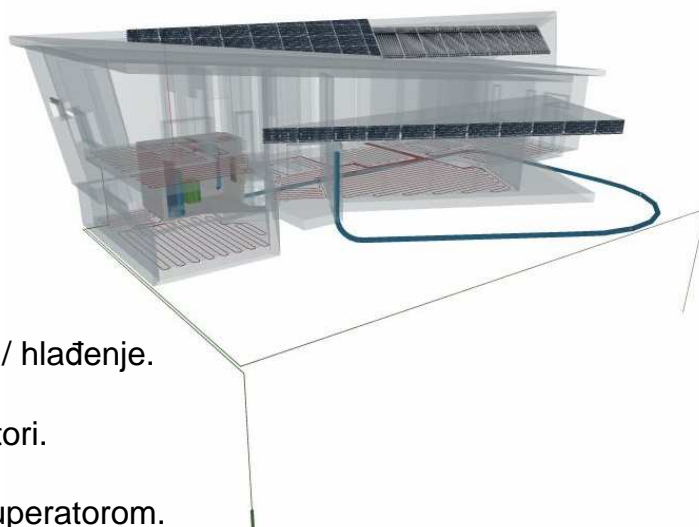
Sve staklene plohe na kući izvedene su sa troslojnim staklom punjenim argonom i presvučenim low-e premazom, u drvo-aluminij izvedbi stolarije ($U=0.9 \text{ W/m}^2\text{K}$)

Ulazna vrata izrađena su od Vario-tec panela (kombinacija drveta i PUR pjene) sa $U=1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$

	STANDARD. KUĆA	NISKOEN. KUĆA	KUĆA2	PASIVNA KUĆA
GRAĐEVNI DIJELOVI	U [W/(m²K)]			
Prozori	1,8	1,2	0,9	0,8

KORIŠTENJE OIE NA AKTIVAN NAČIN

- Niskotemperaturno podno grijanje / hlađenje.
- Dizalica topline voda / voda.
- Solarni toplovodni vakumski kolektori.
- Toplozračni kamin.
- Centralni sustav ventilacije sa rekuperatorom.
- Solarni fotonaponski kolektori.
- Sustav 'pametne' kuće.

Niskotemperaturno grijanje / hlađenje

Sustav grijanja kuće izveden je površinskim, podnim grijanjem, maksimalne temperature polaza 35°C.

Niska temperatura polaza sustava grijanja omogućava visok stupanj iskorištenja dizalice topline i solarnog sustava.

Da bi se i kod tako niskih temperatura osigurao komfor, podno grijanje izvedeno je sa 'termičkim pločama' koje povećavaju površinu podnog grijanja za 30% čime se smanjuje vrijeme zagrijavanja za 50% te poboljšava mogućnost regulacije temperature u prostoru.

Sustav hlađenja kuće vrši se preko sustava podnog grijanja, minimalne temperature polaza 20°C, pomoću bunarske vode.

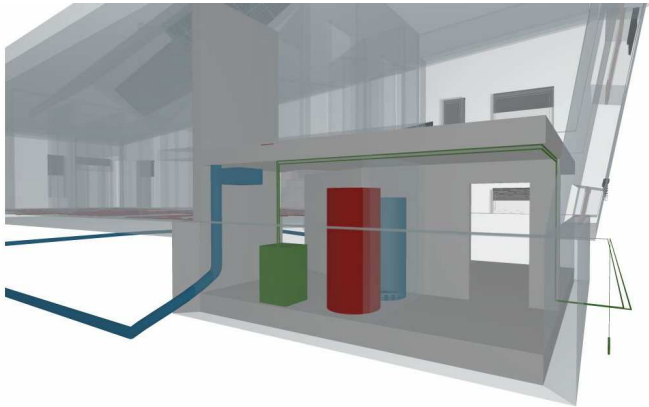
Sustav grijanja kuće

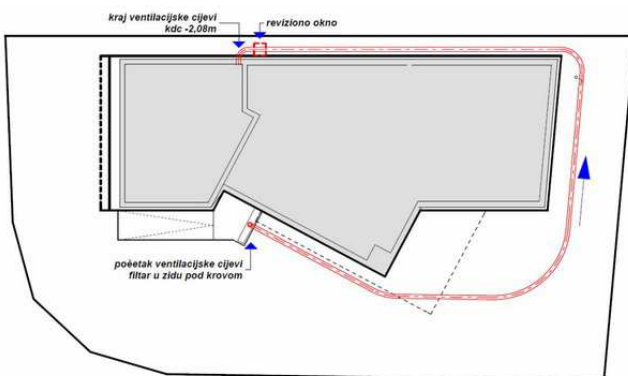
Dizalica topline voda/voda je osnovni izvor topline koja posredno (preko pločastog izmjenjivača) koristi temperaturu podzemne vode od 12°C.

Dizalica topline zagrijava akumulacijski spremnik od 500 lit. na maksimalnu temperaturu od 35°C.

Prema potrebi, dizalica topline zagrijava spremnik sanitarne vode od 300 lit. na temperaturu 55°C.

Sustav ventilacije kuće

Svježi zrak prolazi 50m dugom cijevi 2m pod zemljom gdje se predgrijava/hladi prije ulaska u rekuperatorski ventilacijski uređaj kojim se dovodi zrak u kuću.

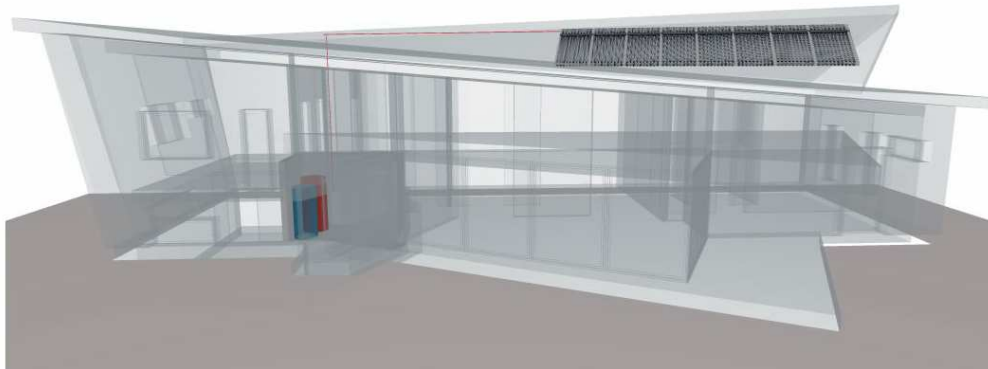

Sustav grijanja kuće

Kao dopuna sustavu grijanja koristit će se visokoučinski cijevni vakumski kolektori koji zagrijavaju spremnik sanitarne vode i dogrijavaju akumulacijski spremnik.

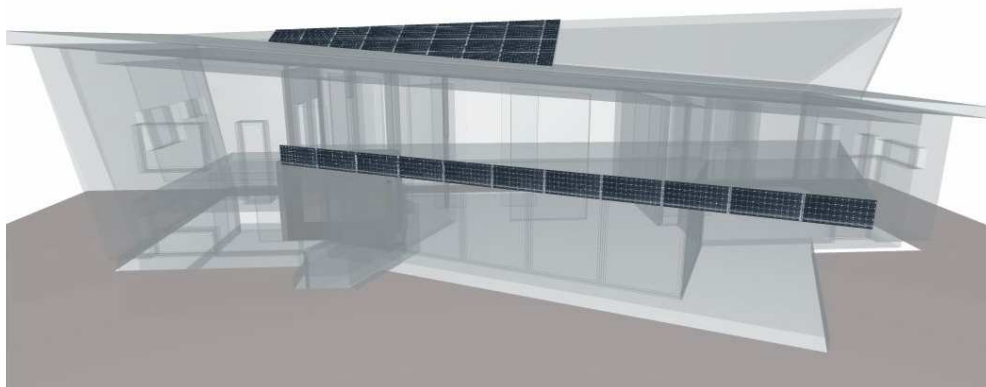
Zbog niskotemperaturnog sustava grijanja solarni kolektori zadovoljit će potrebe za grijanjem u prijelaznim razdobljima, dok će se dizalica topline uključivati u sustav grijanja samo u najhladnijim danima.

Dobivanje električne struje od Sunca

Na nadstrešnici dnevne sobe i ostatku krova nalaze se solarni fotonaponski kolektori koji iz sunčeve energije proizvode električnu struju koja se preko pretvarača i brojila šalje u električnu distribucijsku mrežu.

Sustav pametne kuće

Kako bi se ujediniли aktivni i pasivni sustavi u kuću je ugrađen sustav pametne kuće.

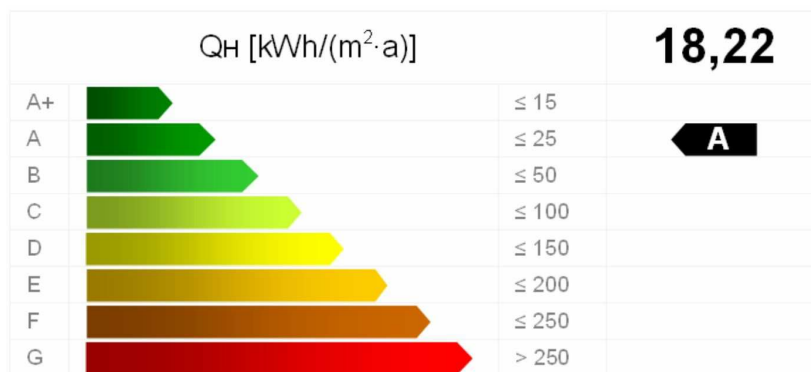
Sustav pametne kuće upravlja grijanjem prostorija u odnosu na vanjsku temperaturu, upravlja zakretanjem vanjskih žaluzina u ovisnosti od upada sunčeve svjetlosti i toplinske energije, upravlja štednom rasvjetom te nadzorom kuće. Sve te podatke sustav objedinjuje na jednom mjestu te ih ispisiuje na upravljačkom mjestu (prijenosnom računalu ili ekranu) ili na mobilnom telefonu.

Proračunske vrijednosti

Energetski razred kuće

Nakon useljenja ove će brojke trebati potvrditi u praksi.

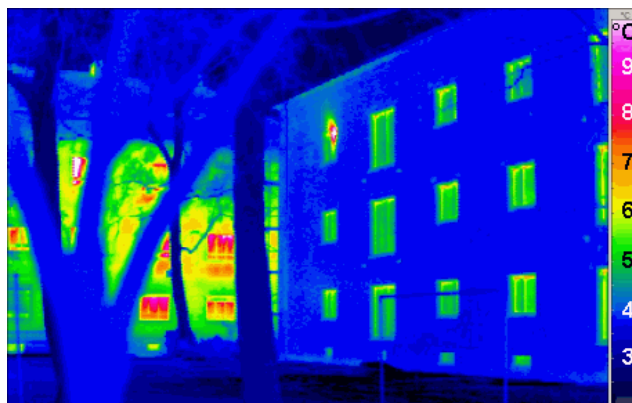
Mjerenja

Nakon useljenja početak će se mjeriti slijedeći parametri:

- Potrošnja električne energije za dizalicu topline.
- Potrošnja ukupne električne energije kuće.
- Potrošnja vode.
- Proizvedena električna energija od fotonaponskih kolektora.
- Proizvedena toplinska energija od dizalice topline.
- Proizvedena toplinska energija od solarnih cijevnih kolektora.

Nakon useljenja snimit će se kuća termokamerom kako bi se mogli uočiti eventualni toplinski mostovi i kvaliteta pojedinih građevinskih dijelova kuće.

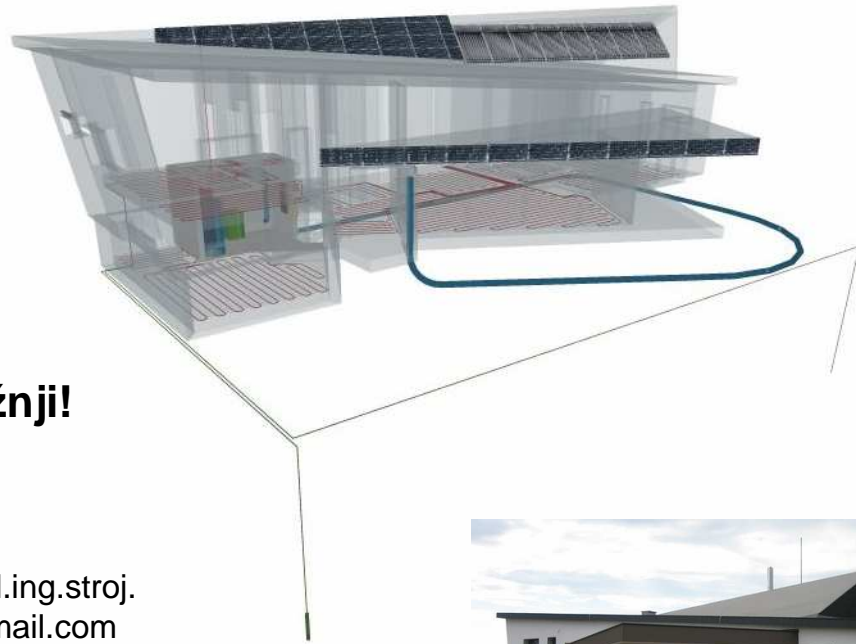

Zaključak

Cilj ovog projekta je teoriju pretočiti u praksu te tako pokazati i dokazati da se promišljenim pristupom i malo više uloženi sredstva može napraviti mnogo kvalitetniji i zdraviji stambeni prostor te pametnim i održivim korištenjem objekta uz racionalnu upotrebu energije potaknuti i druge kako bi se što više građevina počelo projektirati i izvoditi po niskoenergetskim ili pasivnim principima.

Hvala na pažnji!

Marko Grđan, dipl.ing.stroj.
marko.grdjan@gmail.com

